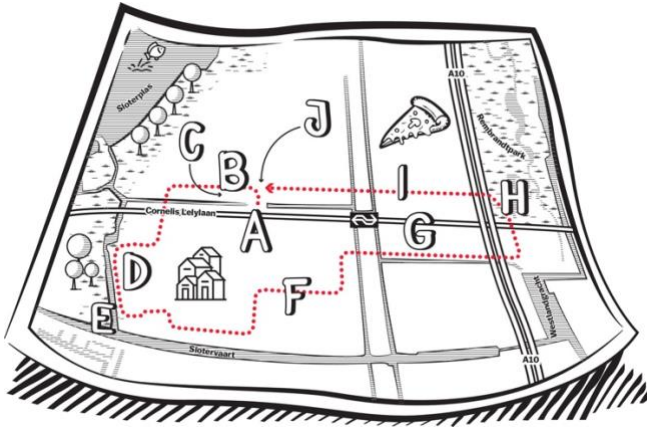

Van Bluebanddorp tot het Rembrandtpark: dit is het Slotervaart van architect Van Eesteren

BEELD LAURA VAN DER BIJL

Keramisch object van kunstenaar Jan Goeting in sgraffito.

Goede vrienden Floor van Spaendonck en Gijs Stork houden van de stad en haar verhalen. Elke week wandelen ze volgens een ander thema, zo pik je ook nog eens wat op. Deze keer zien ze hoe het bouwplan van architect Van Eesteren in Slotervaart heeft uitgepakt.

Floor van Spaendonck en Gijs Stork 21 september 2021, 07:00

A. We beginnen bij de hoofdstraat van Slotervaart: de Johan Huizingalaan. Hier werd de uitbreiding van Amsterdam in de jaren vijftig gerealiseerd naar het plan van architect en stedenbouwkundige Van Eesteren. In het plan komen een drietal architectuurprincipes terug: het nieuwe bouwen, de Zwitsers-Duitse strokenbouw en de tuinstad. De verschillende bouwprincipes worden tijdens de wandeling duidelijk.

B. We lopen eerst naar Woningbouw Sloterhof, ontworpen door architect Berghoef in 1955-1960. Het bijzondere complex, niet voor niks een monument, is gebouwd in de traditie van het 'nieuwe bouwen'. Deze bouwstijl – in Nederland toegepast door onder meer de architecten Van Doesburg, Rietveld en Van Eesteren – wordt gekenmerkt door functioneel bouwen, zonder versiering. We lopen een rondje en zien dat de flats gedeeltelijk over de siergracht langs de Lelylaan zijn gebouwd. De zogenaamde strokenbouw heeft als basis het Airey-bouwsysteem, waarbij gebruik werd gemaakt van prefab onderdelen van beton, staal en hout. Op deze plek werd deze methode voor het eerst bij hoogbouw toegepast.

C. De rondgang eindigt bij de ingang met een monumentaal keramisch object van kunstenaar Jan Goeting in sgraffito – een techniek waarbij in verschillende gekleurde pleisterlagen wordt gekrast. De kunstenaar werd bekend door zijn gevelwerken en als portrettist van de koninklijke familie. Ter afsluiting van de Sloterhof-experience lopen we langs de geweldig ontworpen garage van Sloterhof, die als decor niet zou misstaan in een filmscenario.

D. We verlaten de hoogbouw en rondom de Lobo-Braakensiekstraat zien we Van Eesterens tweede uitgangspunt: de strokenbouw. De huizenblokken zijn in lange stroken gebouwd, waarbij de straten aan de kop open zijn, voor een extra ruimtelijk en licht effect. Advocaat Monica Bremer, die hier haar jeugd doorbracht, vertelt ons over de eindeloze dwaaltochten in het park achter de huizen. Er waren destijds veel scholen. Het park was minder ontwikkeld, maar ook toen zwom men al in de Sloterplas. De actieve kerkgemeenschap en middenstand zijn nu grotendeels verdwenen, en al wandelend door de stille buurt weten we niet of het dorpsgevoel uit de jeugd van Bremer vandaag de dag nog bestaat.

E. Het omringende groen is gelukkig niet verdwenen en is geheel aangelegd volgens het tuindorpprincipe. Het Engelse idee van de tuinstad is door Ebenezer Howard in *Garden Cities of To-morrow* in 1902 beschreven. Van Eesteren omarmde dit derde bouwprincipe bij het creëren van nieuwe stadsdelen, waarbij het park de basis vormde. Door niet na de bouw van de woningen nog ergens een parkje in te richten maar het groen centraal te stellen, werden sloppenwijken voorkomen.

F. De wijk met straatnamen van theaterlegendes verruilen we voor het Bluebanddorp, gebouwd in 1959 naar ontwerp van Frans van Gool. Deze wijk omvat vijf L-vormige woonblokken rond een hof, te herkennen aan de blauwe band (vandaar de verwijzing naar het botermerk). De verspringende voorgevels zorgden voor de typering 'zaagtandwoningen'. Ook hier zijn weer de drie bouwprincipes van Van Eesteren terug te vinden.

G. We lopen naar Schipluidenlaan 12, waar kunstcentrum De Appel is gevestigd. Vandaag wordt de solotentoonstelling *Survival in the afterlife* van Lydia Ourahmane geopend, met archiefbeelden uit Algerije. Deze is samengesteld door de beweging die haar familie en vrienden vormden tijdens de burgeroorlog (1991-2002). Iets verderop aan de Delflandlaan 1062 vinden we het spiksplinternieuwe onderkomen van dansgezelschap ICK in Westbeat, dat vorige week opende.

De Nachtwachtlaan.

Mozaïek van bakstenen van Harry Op de Laak.

H. Onze volgende etappe is de Nachtwachtlaan aan het Rembrandtpark. Deze groenstrook is in 1929 ontworpen door Van Eesteren, maar door de aanleg van de A10 in 1969 herontwikkeld. Het Rembrandtpark is behalve een drukke doorgangsroute ook een echt buurtpark.

I. Bij de Johan Jongkindstraat lopen we langs nummer 127, waar het gevelvullende mozaïek van bakstenen van Harry Op de Laak uit 1961 wacht. Het werk De verdrijving uit het paradijs verbeeldt een enorme Adam en Eva en werd gemaakt voor de voormalige rooms-katholieke bibliotheek. Mooi om te zien hoe de functies van gebouwen veranderen, maar dat de kunst blijft. Stichting Moslim-Turks Cultureel Centrum Markad is nu in het gebouw gevestigd.

J. We lopen terug naar de Johan Huizingalaan, waar we genieten van de ruime keuze in wereldkeukens. Little India, Perla di Roma, San Lok, Restaurant Du Maroc en vele supermarktjes bieden voldoende keuze voor een lekkere hap.

